

Deel 4

Economie

anders

Nieuwe ontwikkelingen
en visies op economie
en ondernemenNieuwe economie:
past klein en volwaardig
in wetgeving?

Nieuwe economie start vaak kleinschalig. Dat kan lastig zijn voor wetgeving, wanneer het gaat om de definitie van het woord 'bedrijf'. Er bestaan namelijk misverstanden over de verschillende criteria daarvoor. Landbouw past er niet altijd in. Hoe kun je hiermee omgaan?

TEKST HELMER WIERINGA

Je kunt voor jezelf een bedrijf zijn, en voor vele wetten niet. Elke wet kent een eigen afbakening van een 'bedrijf'. Dat is logisch omdat een wet over een onderdeel van onze maatschappij gaat, en voor dat onderdeel begrippen vaststelt. Een serie voorbeelden: Je kunt een bedrijf zijn voor de inkomstenbelasting (zelfstandigenaftrek) maar niet voor de BTW. Je kunt voor de fiscus een bedrijf zijn en toch geen bedrijfskrediet krijgen. Elk landbouwbedrijf moet zich inschrijven bij de Kamer van Koophandel, maar die kijkt niet of je wel wat verdient. Een verzekering kijkt naar type activiteit en aansprakelijkheid. De wet Milieubeheer spreekt over een 'inrichting'. Enzovoort, enzovoort. Veel ondernemers maken zich druk over deze verschillen. Niet doen. Accepteer de verschillen en houd er rekening mee. De meeste frustratie rond het begrip 'bedrijf' komt bij het bouwen. Ook hier geldt weer een eigen benadering.

Bouwen in het buitengebied

Uitsluitend landbouwbedrijven mogen bouwen in het buitengebied, omdat zij grond nodig hebben. De rest van Nederland hoort in de bebouwde kom te bouwen. Op dit basisprincipe - met alle uitzonderingen - is ons 'bouwrecht' gebouwd. Veel onder-

nemers zijn al tegen het begrip 'volwaardig bedrijf' aangelopen als zij zich melden bij het gemeenteloket. Veel starters en 'verbreders' krijgen te horen dat hun landbouw tak te klein is: 'U bent niet volwaardig', heet het dan. Op zich is het logisch dat niet iedereen met een stukje grond en '1 kg spinaziezaad' kan bouwen. Er is helaas veel misbruik geweest: er zijn villa's neergezet, maar van landbouw geen spoor. Hoe moet je hiermee omgaan? In de eerste plaats moet je als starter begrijpen dat je grond wel agrarisch mag exploiteren, ook al ben je niet volwaardig. Formeel is dit strijdig gebruik - de grond is immers bestemd voor agrarische, volwaardige bedrijven - maar je hebt er geen vergunning voor nodig, dus wordt het niet getoetst. Dat je grond gebruikt, leidt al snel tot het misverstand dat je op je grond mag bouwen, een veldschuur, een kas, een schuilstal, of... ja, liefst ook een woning. Helaas. Grond pachten of kopen zonder strategie over bouwrechten (op die grond of elders) is af te raden.

Wanneer volwaardig?

Als de volwaardigheid moet worden getoetst, moet de landbouw tak een inkomen geven voor één volwaardige arbeidskracht, zo is de basisregel. Je kunt volstaan met een

plan met kengetallen en standaardcijfers, maar wel van de landbouw tak. Andere inkomsten, zoals uit zorg, doen er niet toe: het gaat om de agrarische productie! Verwerking (zoals kaas of groentepakketten) kan vaak wel. Ga je dat niet redden, dan moet je beseffen dat het erg van de bereidwilligheid van de gemeente afhangt of ze willen meewerken.

Een ander misverstand is dat je mag bouwen als je intrekt op een bestaand (bestemd) bedrijf. Altijd geldt: je moet een volwaardig bedrijf zijn. Bij elke bouwactiviteit mag (moet) de gemeente dit nagaan, ook al gebeurt het niet altijd en wordt er bij gebruik van een bestaande landbouwschuur soepeler meegeacht.

Droom je van een eigen stuk grond met een nieuwe woning? Advies: begin op een bestaand erf met woning en bouw dit om tot je droom. Of accepteer een lange weg.

Kijk op www.landregels.nl voor informatie over regels. Verbreders kunnen hun gemeente wijzen op de VNG-handreiking 'multifunctionele landbouw en ruimtelijke ordening', tweede editie 2011. ■

In deze tweemaandelijks rubriek bespreekt Helmer Wieringa, adviseur bij Land & Co, visies op economie en financiering